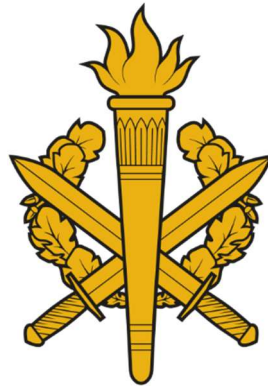

KOOSKÖLASTATUD
Kaitseministri 06.04.2023 kirjaga nr 10.1-1/23/1306

VASTU VÕETUD
Kaitseväe Akadeemia nõukogu 08.05.2023 otsusega

**KAITSEVÄE AKADEEMIA ARENGUKAVA
2023–2029**

Tartu 2023

EESSÕNA

Kaitseväe Akadeemia (edaspidi *KVA*, *akadeemia*) arengukava on huvipooltega arvestav strateegiliste kokkulepete ja arendustegevuste kogum, mis määrab akadeemia eesmärgid ning arendussuunad aastateks 2023–2029. Arengukava annab ülevaate akadeemia hetkeolukorrast, sõnastab visiooni 2029. aastaks ja sätestab põhiülesandest lähtuvad arendussuunad.

Arengukava kehtestatakse kõrgharidusseaduse, kutseõppeasutuse seaduse, teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse ning Kaitseväe Akadeemia põhimääruse alusel. Arengukava koostamisel on lähtutud Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukavadest (Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukava 2023–2026, riigikaitse arengukava 2022–2031) ja poliitikatest (teadus- ja innovatsioonipoliitika, Eesti kaitsetööstuspoliitika) ning Haridus- ja Teadusministeeriumi suunistest haridus- ja teadusvaldkonnas (haridusvaldkonna arengukava 2021–2035, Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035). Kõrgharidusseaduse ja akadeemia põhimääruse kohaselt kinnitab arengukava KVA nõukogu.

Arengukaval on keskne roll akadeemia tegevuse pikaajalisel korraldamisel ning KVA järjepideva, kvaliteetse ja kestliku toimimise tagamisel. Arengukavas seatud sihtide saavutamist toetavad arengukava rakenduskava ja akadeemia ülema aastakäsud.

HETKESEIS

KVA on Eesti ainus riigikaitsealine rakenduskõrgkool. Kaitseväge korralduse seaduse, kõrgharidusseaduse ja Kaitseväge põhimääruse kohaselt on akadeemia Kaitseministeeriumi valitsemisalasse kuuluv Kaitseväge struktuuriüksus, mis allub vahetult Kaitseväge juhatajale. Akadeemia õppe- ning teadus- ja arendustegevuse üle teeb haldusjärelevalvet Haridus- ja Teadusministeerium kõrgharidusseaduses ja kutseõppeasutuse seaduses ette nähtud korras. Akadeemia annab sõjaväelist taseme- ja täiendusõpet ning edendab teadus- ja arendustegevust sõjateaduses ning sellega seotud valdkondades. Lisaks kindla tööandja vajaduste katmisele koolitab akadeemia Kaitsevägele eri tasandi sõjaväelisi juhte ning täidab kõrgkooli funktsiooni kõrval ka riigikaitsealisi ülesandeid. Akadeemia tasemeõppe õppurid on samal ajal tegevvälased ja olenevalt haridusastmest üliõpilased või õpilased.

KVA arengukava perioodil 2015–2022 reformiti aastatel 2018–2019 akadeemia struktuuri. Korrastati asutuse struktuuripuu ning allüksuste ülesanded, et tõhustada tegevuste loogilist, süsteemset ja läbipaistvat elluviimist. Uue struktuuriga loodi teenistuskorralduslikult tingimused õppurite enastjuhtivuse suurendamiseks. Tagamaks akadeemilise asutuse tegevuse, taseme, haarde ja nimetuse senisest sisukam kooskõla nimetati Kaitseväge Ühendatud Õppeasutused ümber Kaitseväge Akadeemiaks.

Akadeemia õppetegevuse arendamisel keskenduti õppurite ülekantavate pädevuste kujundamisele ja kõigi õppetasemete lõimituse tõhustamisele. Muu hulgas korraldatakse 2016. aastast kogu akadeemiat kaasavaid õppusi ja akadeemilised teadusüritused on lõimitud õppetöösse. Tähelepanu on pööratud süsteemse rahvusvahelistumise algatamisele, millest saavad osa nii akadeemilised töötajad kui ka õppurid. Keskkel kohal on olnud õppejõudude pedagoogiliste pädevuste hoidmine ja arendamine, et tagada nüüdisaegsele õpikäsitusele tuginev õppetöö akadeemia õppekavadel. Eelmise arengukava mahukaima arendustegevusena saab esile tuua kõrgharidusõppekavade uuendamise. Uuendatud magistriõppekava võimaldab kõrghariduse teisel astmel spetsialiseeruda lisaks maaväele ka õhuväe ja mereväe suunal. Vabariigi Valitsuse 2021. aasta otsusel on akadeemias alustatud elektroonilise sõjapidamise kompetentsi ülesehitamist ja rakendamist nii õppe- kui ka teadustegevuses.

2018. aastast alates korraldab akadeemia rakenduskõrgharidusõppes lisavastuvõtu ajateenijatele, mille tulemusel on akadeemias õpinguid alustanud suurima osalejate arvuga kursused pärast Eesti iseseisvuse taastamist.

Täiendusõppe maht on märgatavalt kasvanud sõja- ja katastroofimeditsiini valdkonnas, kus arendustegevusena on viimastel aastatel ühtlustatud sõja- ja katastroofimeditsiiniõppe süsteemi. Tervishoiuvaldkonna üliõpilastele on avatud järjepidev sõja- ja katastroofimeditsiiniõpe. Akadeemia on omandanud mitme rahvusvahelise litsentsiga meditsiinkursuse õpetamisõiguse. Olulisemad kursused on „Advanced Trauma Life Support“, „Definitive Surgical Trauma Care“, „Advanced Surgical Skills in Exposure for Trauma“, „Military Major Incident Medical Management and Support“ ja „Tactical Combat Casualty Care“. 2020. aastal liideti akadeemiaga Kaitseväge meditsiinväljaõppekeskus, millega lisandus akadeemiale parameedikute ja missioonieelse meditsiinkursuse õpetamise ülesanne. Lisaks on aktiivselt osaletud välimeditsiinivarustuse arendamises. Valminud on meditsiinikompanii *Role 2* välihaigla konteinertaristu, millega toetati COVID-19 puhangu ajal Saaremaa haiglat ja alates 2022. aastast abistatakse Ukraina armeed. Samuti on valmis saanud mehhaniseeritud üksustele mõeldud *Role 1*-taseme liikuva sidumispunkti kasutuses olev prototüüp.

Akadeemia teadus- ja arendustegevuses on teadlikult kasvatatud sidusust Kaitseministeeriumi valitsemisala vajadustega, mille tulemusena on akadeemia teadusprojektide arv alates 2015. aastast suurenenud 4,2 korda. Kaitseväge võimearenduse toetuseks on saavutatud esmane võimetase operatsioonianalüüsi ja riigikaitsealise inimvara valdkonnas. Akadeemia veab Eesti

osalust kuues NATO Teadus- ja Tehnoloogiaorganisatsiooni (STO) paneelis ning 24 töörühmas. 2015. aasta riigikontrolli esitatud olulised puudused on kõrvaldatud. Kehtestatud on Kaitseväge ja KVA teadus- ja arendustegevuse kord ning püsiuuringute juhised. Teadus- ja arendustegevuse tulemusnäitajate parandamiseks on kaasatud välisteadureid ning järelkasvu koolitamiseks jätkub tegevvälaliste doktoriõppe programm. Akadeemia annab välja kõrgetasemelist eelretsenseeritavat teadusajakirja Sõjateadlane ja juhib sõjandusterminoloogia töörühma. Peale selle annab KVA välja sõjateaduslikku ajakirja EMA Occasional Papers ja akadeemiat tutvustavat ajakirja Academia Militaris. Alates 2018. aastast on akadeemial püsivalt vähemalt kaks välisrahastusega (Euroopa Liit ja Eesti Teadusagentuur) teadusprojekti ja aastas toetatakse keskmiselt 6–8 kaitsetööstuse tootearenduse projekti.

Eelmisel arengukava perioodil toimus akadeemias kolm välishindamist. 2017. aastal läbis akadeemia edukalt Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri korraldatud riigikaitse õppekavagrupi esimese ja teise kõrgharidusastme kvaliteedihindamise. Teadus- ja arendustegevuse taseme hindamiseks osaleti 2018. aastal rahvusvahelisel evalveerimisel (hindamisperiood 2013–2017), mida ei õnnestunud läbida ebapiisavate teadusmõjukuse näitajate tõttu. 2021. aastal läbis akadeemia institutsionaalse akrediteerimise ja kutseõppe kvaliteedihindamise, millega hinnati KVA juhtimise, töökorralduse, õppe- ja teadustegevuse, õppe- ja uurimiskeskonna ning kõikide akadeemia tasemeõppekavade ja nende alusel läbiviidava õppetöö vastavust rahvusvahelistele nõuetele. Tulemus oli akadeemiale positiivne. Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri hindamisnõukogu 2021. aasta otsuse alusel pälvis KVA institutsionaalse akrediteeringu aastani 2028.

KVA institutsionaalse akrediteerimise eneseanalüüsi alusel ja 2022. aasta lõpu seisuga on akadeemia peamised tugevused, ohud, parendusvaldkonnad ning võimalused aastate 2023–2029 arengukava perioodi alguses järgmised.

Tugevused	Võimalused
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Akadeemial on visiooni saavutamiseks Kaitseministeeriumi ja Kaitseväge juhtkonna toetus. ✓ Akadeemial on tugev side huvi- ja sidusrühmadega. Tagatud on eesmärgistatud ja vajaduspõhine koostöö regionaalsete ning riiklike institutsioonidega. ✓ KVA õppekavad on koostatud koostöös tööandjaga ja lõpetajate oskused vastavad tööandja ootustele. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Tegevuste rahvusvahelistumine toetab põhitegevuste kvaliteedi paranemist, vähendab personalinappusest tulenevaid riske ja tugevdab liitlassuhteid. ✓ Doktoriõppe tugevam sidumine sõjateadusega toetab kestlikumat teadus- ja õppetegevust ning loob soodsa keskkonna järelkasvu tekkeks. ✓ Kaasatus NATO ja Euroopa Liidu innovatsiooniprogrammidesse võimaldab parandada õppe- ning teadus- ja arendustegevuse kvaliteeti ning tulemuslikkust. ✓ Välisrahastuse võimaluste leidmine ja taotlemine toetab akadeemia tegevusi kriitilistes valdkondades (taristu, töötasud).
Parendusvaldkonnad	Ohud
<ul style="list-style-type: none"> ✓ 2019. aasta struktuurireformi seire ja jätkuv rakendamine. ✓ Arengukavas seatud tegevuste elluviimise ja mõõdikute seire kehtestamine, rakendamine ning tõhusam tulemustest teavitamine. ✓ Rahuaja ja sõjaaja ülesannete tasakaalus hoidmine tegevvälalistele ametijuhendiga ette nähtud mahus. ✓ Paindlike õpivõimaluste loomine ning laiendamine taseme- ja täiendusõppes nii tegev- kui ka reservvälalistele. ✓ Tegevvälaliste didaktilise pädevuse arendamine ja lisavõimaluste loomine digitaalsete töökeskkondade kasutamiseks. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Piisava akadeemilise personali ning nüüdisaegse õpi- ja uurimiskeskonna puudumine takistab akadeemia ülesannete kvaliteetselt täitmist. ✓ Akadeemiliste töötajate töötasude mahajäämus riigi üldisest ja kõrgkoolide keskmisest tasemest ei toeta motiveeritud ja kõrge kvalifikatsiooniga töötajate värbamist ning suurendab töötajaskonna liiga kiiret vahetumist. ✓ Akadeemia liitmine mõne teise kõrgkooliga lõhub ja marginaliseerib üles ehitatud ning fokuseeritud sõjavälise õppe-, arendus- ja teadustegevuse ning selle kvaliteedi.

KÕRGEMAD JUHISED

Haridus- ja teaduspoliitilised juhised

KVA õppe- ja väärtuskasvatuse alus on nüüdisaegne õpikäsitus, mis võimestab kõiki õppes osalejaid ning toetab õppija individuaalset ja sotsiaalset arengut. KVA tagab kvaliteetse ja lõimitud õppetöö ning õppijat toetava õpikeskkonna kaudu kriitiliselt mõtlevate, loovate, tõhusate, ülekantavaid ja tulevikupädevusi valdavate sõjaväeliste juhtide järelkasvu Kaitsevägele, Kaitseleidule ning laiemalt kogu ühiskonnale. Keskkel kohal õppes on ennatjuhtiv õppur, kes on omandanud valmisoleku elukestvaks õppeks ning pädevused ja väärtushinnangud tegutsemaks nii kutselise kaitseväelasena kui indiviidi ja kodanikuna kiiresti muutuvast ühiskonnas ja keskkonnas ning raskesti prognoositavates olukordades.

KVA teadus- ja arendustegevus tugineb teadmuspõhistele ja innovaatilistele lahendustele, on heal tasemel ja mõjus ning toetab laiemalt Eesti ühiskonna, keele ja kultuuriruumi elujõulisust. Kaitseministeeriumi valitsemisalas on akadeemial kandev roll Eesti riigi sõjateaduse keskusena, mis Kaitsevæes teostab- ja valitsemisalas koordineerib - riigikaitse (rakendus)uuringuid ja teadusprojekte. Samaaegselt toetab Kaitsevæe arendamist nii inimvara, väeloome kui ka strateegia valdkondades, panustades teaduspotentsiaaliga isikkoosseisu järelkasvu doktoriõppe programmi kaudu koostöös ülikoolidega ning edendab eestikeelset sõjandusterminoloogiat.

KVA teeb nii riigisisest kui ka rahvusvahelist koostööd ning kaasab Kaitsevæge vajadustega arvestavasse taseme- ja täiendusõppesse ning teadus- ja arendustegevusesse. Teadus- ja arendustegevus põhineb valdkondlikel rakendusuuringutel ja teadusprojektidel ning on seotud õppetööga. KVA koostöö NATO ja Euroopa Liidu sõjaväeliste õppeasutuste ning teiste haridus- ja teadusasutustega (NATO STO, Euroopa Kaitsefond, Euroopa Kaitseagentuur) lähtub kõrghariduse ning teadus- ja arendustegevuse rahvusvahelistumise põhimõtetest. See aitab tagada ohvitserkonna valmiduse rahvusvaheliseks koostööks ning Kaitsevæe vajadustest lähtuva teadus- ja arendustegevuse kõrge ning rahvusvaheliselt tunnustatud taseme.

Kaitsepoliitilised juhised

Eesti sõjaline kaitsevõime põhineb riigi iseseisval esmasel kaitsevõimel ja NATO kollektiivkaitsel. Eesti kaitsevõime aluseks on riigikaitse lai käsitus, kus riigi kaitseks rakendatakse kõik riigi käsutuses olevad ressursid. Sõjalise riigikaitse teostaja on Kaitsevægi, mille moodustavad elukutselised üksused, reservüksused ja Kaitseleidu vabatahtlikest koosnevad malevad koos sinna juurde kuuluvate vabatahtlike abiorganisatsioonidega. Reservarmee põhineb kohustuslikul ajateenistusel, mille lõpetajatest komplekteeritakse reservüksused. Riigikaitse arengukava ja selle aluseks oleva riigikaitse laia käsituse elluviimisel seisneb KVA ülesanne allohvitseride ja ohvitseride koolitamises, mis tagab pädevate sõjaväeliste juhtide juurdekasvu ning toetab kaitsealase teadus- ja arendustegevusega Kaitsevæe võimearendust.

Kõrgemate strateegiliste eesmärkide ja akadeemia tegevuste seosed

Kuuludes Kaitseministeeriumi ning Haridus- ja Teadusministeeriumi mõjualasse, toetab akadeemia mõlema ministeeriumi poliitikadokumentides sätestatud strateegiliste eesmärkide täitmist. Kaitseministeeriumi valitsemisala asutusena lähtub akadeemia Kaitseministeeriumi strateegilistest eesmärkidest, mille raamistikku paigutuvad omakorda Haridus- ja Teadusministeeriumi strateegilised eesmärgid.

<p>Heidutus</p> <p>Vastase mõjutamine viisil, et ükskõik millise rahvusvahelist julgeolekut pingestava stsenaariumi korral ta ei ründaks Eestit.</p>	<p>Heidutuse tõhusaim relv on haritud, kompetentne, leidlik, demokraatlikke väärtusi austav ja muutuvates oludes toimetulev kodanik. KVA toetab heidutuse tagamist kõrge tööetika ja teenistuskohustusega sõjaväeliste juhtide väljaõpetamise ning innovaatiliste ja üllatusefekti loovate lahenduste leidmisele suunatud teadus- ja arendustegevusega.</p>
<p>Inimvara</p> <p>Ajateenistusel põhinev reservvägi on võrreldaval tasemel NATO (elukutselistel) valmidusüksustega.</p>	<p>KVA toetab Kaitseväe võimearendust ning tegevväelaste hariduskäigu ja karjääri planeerimist, pakkudes eri sihtgruppidele (sh reservväelased) valikurohkeid õpivõimalusi. Õppekavad on tulevikku vaatavad, käivad kaasas Kaitseväe arenguga ning kohanduvad kiiresti ja paindlikult Kaitseväe isikkoosseisu erialase ettevalmistuse vajadustega. Õppijast lähtuv õpikäsitus soodustab ennatjuhtivate ja elukestvat õpet väärtustavate tegevväelaste koolitamist. Õppes keskendutakse ülekantavate ja tulevikupädevuste ning juhiomaduste arendamisele, mis ühtlasi tagab KVA lõpetajate konkurentsivõime tsiviilsektoris.</p> <p>KVA koolitab laiapindse riigikaitse raames Eesti tervishoiutöötajaid ning Kaitseväe reservtervishoiutöötajaid.</p> <p>Valitsemisala inimvaraga seotud juhtimisotsuste langetamist ja parendustegevuste kavandamist toetab teadustegevus, mis suurendab sedakaudu ühiskonna sidusust ning panustab ühiskonna heaolusse laiemalt.</p>
<p>Investeeringud</p> <p>Mõtestatud ja kaalutletud finantseerimisotsused, et iga riigikaitseesse panustatud euro toodaks võimalikult palju kaitsevõimet.</p>	<p>KVA panustab Kaitseministeeriumi valitsemisala võimearenduse ja muude tegevuste finantseerimist otsustesse teadus- ja arendustegevuse käigus valminud analüüside, eksperthinnangute ning võimearendusprojektide maksumusmudelite koostamise ja valideerimisega. Haridusasutusena on KVA tähelepanu ettevõtlikkuse, leidlikkuse ja innovatsiooniga seotud kompetentside arendamisel. KVA koostöö Eesti Kaitse- ja Kosmosetööstuse Liidu ettevõtetega aitab edendada soodsat ettevõtluskeskkonda, et luua suurema lisandväärtusega tooteid ja teenuseid, ning hoogustab tehnoloogia- ja arendusmahukaid investeeringuid.</p>
<p>Kaitsetahe</p> <p>Kodanikuidentiteedi vaidlustamatu osa, mille kandvaks ideeks on, et riigi kaitseesse panustamine on auasi.</p>	<p>KVA kõigi haridusastmete lõpetajate pädevused on osa ajateenijate ja hilisemate reservväelaste kaitsetahtealaste hoiakute kujundamisest ning tugevdavad seeläbi ühiskonna sidusust. Lõpetajate riigikaitseõpetaja õigused loovad eeldused riigikaitseteadlikkuse tekitamiseks ja kasvatamiseks üldhariduskoolides ning ühiskonnas laiemalt. Akadeemia kompleksuuringud riigikaitsele inimvara (sh ajateenistus), reservväelaste unustuskõvera, muutuvate ohtude jm kohta toetavad kaitsetahte määra tuvastamist ning võimalike parendustegevuste kujundamist.</p>
<p>Kaitsevalmidus</p> <p>Eesti jõuab 2026. aastal lahingu(valmidu)sse kaks korda kiiremini kui 2021. aastal.</p>	<p>KVA isikkoosseis teenib riigikaitseametikohtadel. Tegevväelased on määratud Kaitseväe sõjaaja üksuste koosseisu ja panustavad NATO kaitsekoostöösse. Selle kaudu toetatakse kollektiivset väljaõpet ja hoitakse lahinguvõimeid. Sõjaaja ülesannete täitmisel omandatud pädevusi ning kogemust rakendatakse KVA õppe- ja arendustegevuses. KVA kaitsestrateegia- ja sisejulgeolekuvaldkonna uuringud toetavad uute riigikaitse arengukavade koostamist ning teadustegevus toetab paremat olukorrateadlikkust, sõjaväeliste juhtide kiiremat otsustamist ja otsuste jõustamist. Infosüsteemide</p>

	arendused (nt tulejuhtimissüsteemide arendus) ja staabitöö tulemite digitaliseerimine teadustegevuse raames kiirendavad protsesse. KVA teeb ja edendab koostööd sisejulgeolekuasutustega õppe- ja teadustegevuses. Sotsiaalministeeriumi ja Terviseameti toel panustab KVA sõja- ja katastroofimeditsiini süsteemi loomisesse Eestis.
Liitlased Võtmeliitlaste ja regionaalsete partnerite toetus Eesti kaitselehandile on tagatud pikaajaliste ja vägedega varustatud plaanide ning kaitsealaste kokkulepetega.	KVA õppetegevuse rahvusvahelistumine (sh õpiränne, välisriigi külalislektorite kaasamine) toetab koostegutsemisvõimeliste sõjaväeliste juhtide valmisolekut teenistuseks nii NATO-s kui Euroopa Liidus. Koostöö välisriikide haridus- ja teadusasutustega võimestab akadeemilise koosseisu õppe- ja teaduspädevust, hoogustab teadmussiiret ning toetab kõrgetasemelist ja kvaliteetset õppe- ja teadustegevust. Osalemine NATO STO ja Euroopa Kaitsefondi tegevustes ning erinevate teaduskiirendite kasutamine võimaldab ergutada teadus- ja arendustegevust. Multinational Medical Coordination Center/European Medical Command osalusel viiakse läbi rahvusvahelisi sõja- ja katastroofimeditsiini kursuseid ja õppuseid, mille kaudu arendatakse sõjameditsiini alast koostegutsemisvõimet liitlastega.
Väeloome Läbipaistev, ressursiteadlik ja kulutõhus Kaitseväe arendamine.	KVA toetab väeloome eesmärkide saavutamist, pakkudes aja- ja asjakohast väljaõpet allohvitseridele ja ohvitseridele ning tagades sõjalise riigikaitse jätkusuutlikkuse. Samuti toetab KVA (sõja)teadusuuringutega väeloomet ja tõhusama armee kujundamist. Tulevikusuundumusi ja sõjapidamist käsitlevad teadusprojektid kajastavad laiemalt väikeriigi ülesandeid, KVA toetab uute tehnoloogiate eksperimentaalprogrammi hindamis- ja väljatöötamisega.
Luure Võimalikult pikk eelhoiatuse väliste ohtude suhtes, mis ähvardavad Eestit ja teisi Balti riike.	KVA panustab Kaitseministeeriumi valitsemisala teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooniprojektide raames (nt infosüsteemid, pettesüsteemid, elektromagnetkiirguse suunamäärajad) uutel tehnoloogiatel põhinevate koostöökeskkondade valideerimisel, tehisisintellektipõhise andmetöötlusel ja kaardirakendusprogrammide väljatöötamisel tuvastatud operatsiooniliste puudujääkide kõrvaldamise esmasesse tootearendusse.

VISIOON JA PÕHIÜLESANNE

2029. aastal on akadeemia rahvusvaheliselt akrediteeritud riigikaitseline kõrgkool ja evalveeritud teadusasutus, millel on keskne roll sõjaväelise juhtimise ning sõjateaduse edendamisel koostöös sise- ja välisriiklike partneritega.

Akadeemia põhiülesanne on valmistada ette erineva tasandi sõjaväelisi juhte ning arendada sõjateadust¹, et tagada sõjalise riigikaitse juhtimisalane kestlikkus ja areng.

Akadeemia põhiülesandest lähtuvad tegevusvaldkonnad on:

- kõrgharidustaseme õppe ja kutseõppe läbiviimine,
- täienduskoolituse läbiviimine,
- riigikaitsega seotud teadus- ja arendustegevus.

¹ Sõjateadus on interdistsiplinaarne teadusharu, mis uurib sõjalise jõu kasutamist ja selleks valmistumist kõigis sõjapidamisvaldkondades kogu konfliktispektri ulatuses. Vt lähemalt <https://sonaveeb.ee/search/unif/dlall/mil/s%C3%B5jateadus/1>.

ARENDESSUUNAD

Visioon viiakse ellu kolmel arendussuunal: juhtimine, õppetegevus ning teadus- ja arendustegevus. Arengukavas on seatud igale arendussuunale eesmärk, kehtestatud tegevusraamistik ja võtmetegevused ning mõõdikud ja nende tulemusnäitajad (vt lisa 1).

Juhtimine

Eesmärk: tõhusa juhtimise, mõtestatud ning eesmärgistatud ressursihalduse kaudu luua tingimused õppe- ja väärtuskasvatuse, teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni eesmärkide saavutamiseks parimal võimalikul moel ja tasemel.

Tegevusraamistik

- **KVA on Kaitseväge lahutamatu osa.** KVA juhtimine ja haldamine kuulub Kaitseväge tsentraliseeritud juhtimis- ja ressursihaldussüsteemi. KVA õppe- ja väärtuskasvatuse ning teadus- ja arendustegevuse eesmärgid lähtuvad Kaitseväge vajadustest.
- **Rakendatakse ülesande- ja inimesekeskset juhtimist.** KVA organisatsioonikultuur tugineb Kaitseväge põhiväärtustele ja KVA väärtustele. Eesmärkide ja ülesannete täitmise juhtimisvahendiks on töötajate ning õppurite teadlikkus ja kaasatus ning oma töösoorituse kujundamise vabadus.
- **KVA tegevvälased on määratud sõjaaja ametikohtadele Kaitseväge üksustes.** KVA tegevvälased kaasatakse süsteemselt sõjaaja üksuste tegevusse. Tegevus sõjaaja üksustes on juhitud ja kavandatud nii, et see toetaks KVA õppe- ja väärtuskasvatuse ning teadus- ja arendustegevuse eesmärgi.
- **Inimvara valik ja hoidmine toetab KVA mainet õppe- ja teenistuskohana.** KVA värbab pädevaid töötajaid, kelle arusaam sõjaväeliste juhtide koolitamisest ja sõjateaduse arendamisest langeb kokku KVA eesmärkide ning Kaitseväge vajadustega. Kaitseväge rotatsioonisüsteem toetab KVA väärtusi kandvate ja pädevate tegevvälaste teenistust KVA-s akadeemilise töötaja ametikohal ning Kaitseväge väärtustab nende teenistust KVA-s. KVA edendab akadeemiliste töötajate erialaste ja didaktiliste pädevuste arengut. Töötingimused toetavad ülesannete täitmist ja töötasu on konkurentsivõimeline.

Võtmetegevused

- Nüüdisaegse ning atraktiivse õpi- ja uurimiskeskonna tagamine.
- Personali rotatsioonisüsteemi täiendamine KVA huvisid arvestades, sealhulgas õppe- ja teadustöö tõhustamiseks ning arendamiseks vajalike uute ametikohtade taotlemine ja täitmine (mere- ja õhuväge lektorid, teadurid).
- Pikaajalise teenistuskogemusega reservvälaste osakaalu suurendamine akadeemiliste töötajate ametikohtadel, et tagada kogemusbaasi kandumine õppe- ja teadustegevusse.
- Doktorikraadiga akadeemiliste töötajate arvu suurendamine.
- Konkurentsivõimelise töötasu maksimine akadeemilisele koosseisule ja tugipersonalile.
- Kvaliteedikindlustussüsteemi uuendamine, rakendamine ning isikkoosseisu teadlikkuse suurendamine kvaliteedikindlustamisega seotud nõuetest, toimingutest ja tulemustest.
- Toetusteenuste protsesside ja juhtimise analüüsimine ning tõhustamine.
- Akadeemia varustustabeli kehtestamine ning varustuse ja vahendite tagamine KVA põhitegevuse kestlikuks ja tõrgeteta toimimiseks.

Õppetegevus

Eesmärk: koolitada asjatundlikke, ühtsete väärtuste ja hoiakutega sõjaväelisi juhte, lähtudes õppijakeskse ning haridusuuendusliku õppe põhimõtetest.

Tegevusraamistik

- **Taseme- ja täiendusõpe moodustavad tervikliku süsteemi.** Eri astmete taseme- ja täiendusõppe õppekavad on koostatud ning arendatud omavahel seotud tervikliku kogumina, mis toetab paindlikke õpiteid ning aitab kaasa Kaitseväe karjääriplaneerimisele.
- **Õppetöö on tõendus- ja teaduspõhine.** Õppimine ja õpetamine põhinevad kontrollitud ja tõhusatel teooriatel ning meetoditel, õppetegevuses arendatakse ja rakendatakse ainevaldkondlikke teadustulemusi.
- **Õppetöö on õppijakeskne, keskendub ülekantavate ja tulevikupädevuste arendamisele.** Õppetöös kasutatakse õppijakeskseid meetodeid, liikudes teadmiste jagamiselt teadmiste loomise poole. Õppetöö toetab ülekantavate, isiksuslike ja tulevikupädevuste arengut ning enastjuhtiva indiviidi kujunemist. Suurema tähelepanu all on digipädevused ning innovaatiline mõtlemine ja tegutsemine.
- **Õppetööd toetab järjepidev ja süsteemne väärtuskasvatus.** Aineülese, mentorlusele ning sõjaväelisele teenistuskorraldusele tugineva väärtuskasvatusega kinnistatakse Kaitseväe ja KVA väärtusi, sõjaväelisele juhile vajalikke hoiakuid ning tegutsemisviise. Õppetegevus ja väärtuskasvatus moodustavad sidusa terviku.
- **Lõimitud õppeained valmistavad õppurid ette tulevaste teenistusülesannetega toimetulekuks.** Õppetööd iseloomustab lõppeesmärgile suunatud lõimitus. Aineüleste ja valdkondlike seoste loomiseks, omandatud teadmiste laiahaardeliseks mõistmiseks ning oskuste kasutamiseks tulevases teenistuses lõimitakse õppeaineid õppekava sees ja vajaduse korral ka õppetasemete vahel. Taseme- ja täiendusõppe õppeteemade sisulise kattuvuse korral rakendatakse ressursside riskasutust.
- **Rahvusvahelistumise keskmes on koostööoskus liitlastega.** KVA teeb rahvusvahelist koostööd liitlasriikide sõjaväeliste õppeasutustega. Õppetegevusega seotud prioriteetsed tegevused on õppurite õpiränne ning õppejõudude õpetamisränne ja teaduskoostöö. Peamised koostööpartnerid on Läänemere-äärsed riigid ja Eesti strateegilised liitlased NATO-s.

Võtmetegevused

- Sõjaväelise väljaõppe võrreldavuse tagamine Euroopa Liidu valdkondliku kvalifikatsiooniraamistikuga ning mikrokraadide ja kvalifikatsioonide loomine ja rakendamine.
- Taseme- ja täiendusõppekavade täiendamine Kaitseväe võimearendusega seotud personali koolitamise vajadusest lähtudes.
- Innovatsiooni ja tulevikupädevuste arendamise ning eri valdkondade ja distsipliinide lõimituse (k.a lõimitud aine- ja keeleõpe) tõhustamine õppekavade järgses õppetöös.
- Õppurite juhiomaduste kujundamine õppetegevuse ja mentorluse kaudu.
- Välisriikide külalisõppejõudude osakaalu suurendamine õppetegevuses, õppejõudude õpetamisränne hoogustamine ja ingliskeelsete õppeainete arvu suurendamine akadeemia tasemeõppekavades.
- E-õppe ja e-toega õppeainete arvu suurendamine, kaasa arvatud õppetöö läbiviimise tõrkekindluse saavutamiseks, lähtudes sõjaaja ülesannetest.
- Tegevällastest õppejõudude didaktilise pädevuse arendamine.
- Õppevara süsteemne arendamine ja rakendamine õppetegevuses.
- Elektroonilise võitluse temaatika lõimimine õppe- ja teadustegevusse.
- Litsenseeritud sõja- ja katastroofimeditsiini kursuste arvu suurendamine.

Teadus- ja arendustegevus

Eesmärk: toetada eelkõige Eesti sõjalist võimearendust ning sõjateadusliku mõtlemise järjepidevat ja süsteemset arengut Kaitseväes.

Tegevusraamistik

- **KVA teadustegevuse keskmes on sõjateadus.** KVA uurimisprojektidesse kaasatakse erialateadmiste ja -oskustega tegevvälased, et arendada sõjateaduslikku pädevust uuritavas valdkonnas ning toetada teadusliku mõtlemise edendamist Kaitseväes.
- **Teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevus toetab riigikaitse arengukava eesmärke.** KVA teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevuse suundade ning uurimisprojektide määramisel on eelistatud riigikaitse arengukavast lähtuvad võimearendused.
- **Teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevus toetab õppetööd ning keskendub sõjaväelise hariduse, Kaitseväe võimearenduse ja eesti sõjalise mõtlemise ajakohasuse tagamisele.** Teadus- ja innovatsioonitegevuse kavandamisel ning elluviimisel arvestatakse õppetöö sisuliste vajadustega. Üliõpilaste uurimistööd kaasatakse võimaluse korral KVA teadusprojektidesse. Akadeemia õppetegevuse fookusest lähtudes keskendub uurimistegevus taktikatasandile, kuid sõjanduse valdkonnas toimuvate pöördeliste sündmuste ning neist tulenevate globaalsete muutustega sammu pidamiseks vaadeldakse ka sõjateaduse, sõjapidamise ja sõjatehnoloogia strateegilise tähtsusega arengusuundi.
- **Doktoriõppe populariseerimine tegevvälaste hulgas.** Tegevvälasi suunatakse süsteemselt doktoriõppesse ja toetatakse nende doktoriõpinguid. Doktoriõppe kujunemisega ohvitserkonna karjäärisüsteemi loomulikuks osaks luuakse eeldused tegevvälastest teaduskraadiga ekspertide ühtse koolkonna kujundamisele ja sõjateaduse arendamisele.
- **Akadeemia areneb koos Eesti ja liitlaste teadusasutustega.** KVA teeb koostööd kodumaiste ja välisriikide partneritega, et anda lisandväärtus teadus- ja arendustegevusele ning parandada teadustulemuste ja -mõjukuse kvaliteeti.

Võtmetegevused

- Akadeemia evalveerimise ettevalmistamine ja selle edukas läbimine.
- Kõrgetasemeliste teaduspublikatsioonide avaldamine ja teadusmõjukuse suurendamine.
- Teadusprojektide valdkonnad on järgmised: strateegia, inimvara, sõjaväeline juhtimine ja pedagoogika, sõjaväelised otsustusprotsessid, infooperatsioonid, elektrooniline sõjapidamine, murrangulised tehnoloogiad, sh tehnosotsioloogia.
- Mehitamata süsteemide ja tehisintellekti süvendatud käsitlemine teadus- ja arendustegevuses ning eksperimentides.
- Sõjandusterminoloogia arendamine jätkub projektipõhiselt.
- KVA koordineerib Eesti osalust NATO STO teadustegevuses, hoides kohta kolme suurima panustaja hulgas (osalevaid teadlasi suhtarvuna kaitsekuludesse).
- KVA annab välja eelretsenseeritavat teadusajakirja Sõjateadlane ja selle eriväljaandeid, kus ingliskeelsete artiklite osakaal on vähemalt pool.
- KVA jätkab Kaitseväe vajadustest lähtuvalt tegevvälaste doktoriõppesse suunamist, eelistades koostööd välismaiste sõjateadust arendavate õppeasutustega.
- Välisrahastuse suurendamine teadus- ja arendustegevuseks.
- NATO sertifikaadi edukas taotlemine elektroonilise võitluse kompetentsikeskusele.

ARENGUKAVA SEIRE JA UUENDAMINE

Arengukava elluviimise eest vastutavad akadeemia ülem-rektor ja rektoraat, kelle ülesanne on algatada tegevusi, juhtida protsesse ning kontrollida arengukavas sätestatu täitmist oma vastutusallas. Arengukavale koostatakse rakenduskava, millega täpsustatakse arengukava tegevusi ja tulemusnäitajaid. Arengukava ja selle rakenduskava täitmist hinnatakse ja vajaduse korral täpsustatakse üks kord aastas KVA nõukogu korralisel istungil. Muudatused fikseeritakse akadeemia nõukogu protokollilise otsusega.

Kasutatud lühendid

EMA	– Estonian Military Academy
EW	– Electronic Warfare – elektrooniline sõjapidamine
KuÕ	– kutseõpe
KVA	– Kaitseväge Akadeemia
MA	– magistriõpe
MaV	– maavägi
MeV	– merevägi
NATO STO	– NATO Teadus- ja Tehnoloogiaorganisatsioon
RKH	– rakenduskõrgharidus
RUO	– rakendusuringute osakond
SKMK	– sõja- ja katastroofimeditsiini keskus
ÕK	– õppekava
ÕO	– õppeosakond
ÕV	– õhuvägi

ARENGUKAVA ARENDUSSUUNDADE MÕÕDIKUD JA NENDE TULEMUSNÄITAJAD

Tegevus	Mõõdik	Tulemusnäitaja	Lähtetase 2023	Vahetase 2026	Sihttase 2029
Juhtimine	Nüüdisaegne õpi- ja teadustaristu	Taristu renoveerimine/rajamine	KVA taristu hooldatud	ÕO õppehoone ja SKMK hoone Tartusse rajatud Elektroonilise võitluse kompetentsikeskuse taristu välja ehitatud	KVA taristu renoveeritud
	Akadeemilise koosseisu (riigiteenistujad) volavus	Protsent aastast akadeemilistes allüksustes (ÕO, RUO, SKMK)	30	25	15
	Akadeemiliste allüksuste ametikohtade täitmine	Akadeemiliste allüksuste ametikohtade täitmise protsent	85	Mitte alla 90	
	Doktorikraadiga akadeemiline koosseis	Protsent akadeemiliste ametikohtade koguarvust	10	15	20
	Pikaajalise teenistuskogemusega reservi arvatud tegevälased	Arv akadeemilistes allüksustes kokku	4	8	12
	Teadusmõjukus evalveeritaval teadussuunal	Mõjukuse muut (h-indeks)	2	+ 3	+ 3
	Omal soovil tasemeõppe õpingud katkestanud	Protsent õppeaastas	Mitte rohkem kui 15		
	Toetusteenuste tõhustamine	Hindamine, korrastamine, rakendamine	Protsessid hinnatud	Protsessid uuendatud ja juhtimisahel korrastatud	Protsessid vajaduspõhiselt ajakohastatud
	KVA varustustabel	Vajaduspõhine varustustabel koostatud ja ajakohastatud	Varustuse tagamine maksumusmudelis	Varustus hangitud	Varustus ja vahendid tagatud

Õppetegevus	Mikrokvalifikatsioonide/-kraadide süsteem loodud ja rakendatud	Süsteemiloome ja rakendamine	Lahendused välja selgitatud ja alused loodud	Süsteem piloteeritud	Süsteem rakendatud
	Tasemeõppekavade täiendamine Kaitseväge võimearenduste vajadustest lähtuvalt	Õppekavad ette valmistatud, õpe avatud	Ette valmistatud RKH ÕK-I kaitseennunduse eriala avamine Avatud MA ÕK täiendamine diviisitaseme õpiväljunditega	Diviisitaseme õpe MA ÕK-I rakendatud ÕV ja MeV MA ÕK erialaõpe süsteemselt rakendatud KuÕ ÕK uuendatud ja rakendatud Kaitseväge vajadustest lähtuvate erialaõpete avamise analüüs valminud	Kaitseväge vajadustest lähtuvad erialaõpped ette valmistatud ja avatud
	Digivahendite kasutamine tasemeõppes	Digivahendite mitmekülgne ja kulutõhus kasutamine õppetöös (taseme määramine, aine õpetamine, hindamine)	Õppekavade üleselt välja selgitatud	Üldised suunised ja rakenduspõhimõtted koostatud ning piloteeritud	Digivahendite eesmärgipärane, ajakohane ja kulutõhus kasutamine õppes
	Probleemi- ja projektipõhise õppemeetodi kasutamine õppes	Osakaal tasemeõppekavades	Hetkeseisu välja selgitamine ja eesmärgi seadmine	Vastavalt määratud tasemele	Vastavalt määratud tasemele
	Välisriikide külalislektorid tasemeõppes (vähemalt 4 akadeemilist tundi õppeaastas)	Külalislektorite arv	3	8	12
	KVA õppejõudude õpetamisränne välisriiki/rahvusvahelises keskkonnas (vähemalt 4 akadeemilist tundi õppeaastas)	Õppeosakonna keskmine õppejõudude arv õppeaastas	6	10	12
	Inglisekeelsete õppeainete läbiviimine KVA-s	Arv kõrgharidusõppekava kohta	RKH – 1 MA – 0	RKH – 2 MA – 1	RKH – 2 MA – 2

Õppurite ingliskeelses õppes osalemise/rahvusvahelise koostöö kogemus	Osalusprotsent õppetase ja kursuste kaupa (KuÕ, RKH, MA)	30	50	100
E-õppe või e-õppe toega õppeained tasemeõppes	Protsent õppekava kohta	20	40	70
Teadustegevuse seos tasemeõppetööga	Teadus- ja arendustegevuse projektidega seotud uurimistööde suhtarv kursuse kohta protsentides	10	RKH – 30 MA – 40	RKH – 40 MA – 50
	KVA õppetöös kasutatavate KVA teadus- ja arendustegevusprojektide protsent	40	60	80
Õppevara koostamine ja kasutamine	Õppevara arendatakse süsteemselt ning õppevara toetab õppeaine(te) temaatilist plaani ja/või tagab ühtlustatud alustel põhineva õppe läbiviimise	Õppetegevust toetav õppevara välja selgitatud ning arendusplaan koostatud	Õppevara on seotud õppeaine(te) temaatiliste plaanidega, seotud otseselt õpetatavaga ja/või tagab ühtlustatud alustel põhineva õppe läbiviimise	
Elektronilise sõjapidamise alased valikõppeained õppekavades ja lõimitud põhiõppesse	Valikõppeained välja töötatud ja läbi viidud, elektronilise sõjapidamise teemad põhiõppesse lõimitud	Valikained välja töötatud ja ÕK-s kinnitatud, alustatud elektronilise sõjapidamise õppe lõimimist põhiõppesse	Valikained läbi viidud, elektronilise sõjapidamise õpe lõimitud põhiõppesse	Elektronilise sõjapidamise õpe nii põhi- kui ka valikainetes läbi viidud
Sõja- ja katastroofimeditsiini kursuste arendamine	Litsenseeritud SKMK kursuste arv	1	3	4

Teadus- ja arendustegevus	Doktoriprogrammi elluviimine koostöös ülikoolidega	Doktorantide arv aastas	6	8	8
	Doktoriõppe edukas lõpetamine	Doktorikraadi kaitsnute arv kumulatiivselt	4	7	10
	KVA püsiuuringute raportid	Arv (RUO, ÕO, SKMK)	6 (5/1/0)	9 (6/2/1)	10 (7/2/1)
	KVA edukalt lõpetatud teadusprojektid	Arv kumulatiivselt	14	19	25
	KVA käimasolevad teadusprojektid	Arv	9	8	8
	KVA osalus uurimisrühmades	Arv	12	10	10
	Taotletud patendid ning registreeritud kasulikud mudelid	Arv kumulatiivselt	1	2	5
	Uued lahendid väeloomes rakendamiseks	Arv aastas	2	2	3
	Välikatsetused (eksperimendid)	Arv aastas	9	10	10
	KVA teadusajakirjade arendamine	Analüüsi raport ja teekaart	–	Raport ja teekaart	–
	Kõrgetasemeliste publikatsioonide (1.1, 1.2, 2.1, 3.1) avaldamine	Arv aastas	52	55	60
	NATO STO, Euroopa Liidu uurimisrühmade raportid	Arv aastas	4	5	5